

VEJ nr 10137 af 24/11/2025 (Gældende)

Vejledning om kreditværdighedsvurdering

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: Erhvervsmin.,
Finanstilsynet, j.nr. 24-008063
Forbrugerombudsmanden, j.nr. 25/11252

Vejledning om kreditværdighedsvurdering

1. Indledning

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden offentliggjorde i april 2021 en vejledning om kreditværdighedsvurdering.

Baggrunden for vejledningen var, at Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden gennem deres tilsyn havde konstateret, at flere kreditgivere på det danske kreditmarked overtrådte forpligtelsen til at kreditværdighedsvurdere forbrugere inden indgåelse af kreditaftaler. Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden vurderede derfor, at der var behov for en vejledning om kreditværdighedsvurdering for at beskytte forbrugerne mod uansvarlig långivning.

Vejledningen blev udarbejdet som et redskab til at hjælpe kreditgivere med at leve op til pligten til at foretage kreditværdighedsvurdering i kreditaftalelovens § 7 c. På baggrund af Finanstilsynets og Forbrugerombudsmandens fortolkning af gældende ret blev der i vejledningen givet en række praktiske anvisninger om, hvordan man som kreditgiver konkret kan opfylde kreditaftalelovens krav til kreditværdighedsvurderinger.

Siden offentliggørelsen af vejledningen i 2021 er der afsagt nye domme ved hhv. EU-Domstolen og de danske domstole om indholdet af kreditværdighedsvurderingspligten.

På den baggrund har Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden udarbejdet en ny vejledning om kreditværdighedsvurdering. Med denne vejledning tilkendegiver Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden en række overordnede principper for vurderingen af kreditværdighed. Samtidig ophæves den tidligere vejledning om kreditværdighedsvurdering.

Når der i denne vejledning er anført formuleringen ”skal”, indebærer det, at kreditgiverne skal gøre som beskrevet, fordi det følger af reguleringen. Når der er anført ”bør” eller tilsvarende, indebærer det, at kreditgiverne kan vælge andre former for tiltag eller vurdere, at der ikke er behov for tiltag. Vejledningen er således ikke udtømmende. Det betyder, at en kreditgiver kan handle indenfor lovgivningen, selvom det er udenfor rammerne af vejledningen. I disse tilfælde kan Finanstilsynet bede kreditgiveren om at forklare, hvordan den holder sig inden for grænserne i lovgivningen.

Den metode for kreditværdighedsvurdering, der er beskrevet i den tidligere vejledning, er fortsat i overensstemmelse med kreditaftalelovens § 7 c. Kreditgivere, hvis proces for kreditværdighedsvurdering afspejler metoden beskrevet i den tidligere vejledning, kan derfor bibeholde denne uanset, at vejledningen ophæves.

2. Lovgrundlaget

Kreditgiveres pligt til at vurdere forbrugerens kreditværdighed følger af kreditaftalelovens¹⁾ § 7 c, stk. 1 og 2, der har følgende ordlyd:

”§ 7 c. Kreditgiveren skal inden kreditaftalens indgåelse vurdere forbrugerens kreditværdighed på grundlag af fyldestgørende oplysninger, der, hvor det er relevant, indhentes hos forbrugerens og, hvor det er nødvendigt, ved søgning i relevante databaser.

Stk. 2. Hvis kreditgiveren og forbrugerens efter kreditaftalens indgåelse bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb, skal kreditgiveren ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugerens. Før enhver væsentlig forhøjelse af det samlede kreditbeløb skal kreditgiveren atter vurdere forbrugerens kreditværdighed. ”

Kreditaftalelovens § 7 c implementerer artikel 8 i forbrugerkreditdirektivet fra 2008²⁾. EU-Domstolen har afsagt en række domme³⁾ om fortolkningen af forbrugerkreditdirektivets artikel 8, og disse domme har derfor betydning for forståelsen af kreditværdighedsvurderingspligten i kreditaftalelovens § 7 c.

Det fremgår af lovbemærkningerne⁴⁾ til kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, at bestemmelsen skal ses i sammenhæng med forbrugerkreditdirektivets formål om at øge forbrugerbeskyttelsen. Vurderingen af forbrugerens kreditværdighed skal derfor ske med henblik på at vurdere, om forbrugerens vil være i stand til at betale de i kreditaftalen fastsatte renter og afdrag, og ikke med henblik på at vurdere kreditgiverens tabsrisiko.

Østre Landsret afsagde den 22. marts 2024 dom i en sag om Finanstilsynets påbud til Resurs Bank vedrørende bankens gennemførelse af kreditværdighedsvurderinger i henhold til § 7 c, stk. 1, i kreditaftaleloven.⁵⁾

Landsretten opretholdt bl.a. de dele af Finanstilsynets påbud, som stillede krav om, at Resurs Bank skal beregne låntagers rådighedsbeløb for alle lån, og at Resurs Bank i alle tilfælde skal foretage en individuel vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at låntager kan servicere lånet.

Hvad angår kravet om at foretage en individuel vurdering af rådighedsbeløbet, udtalte landsretten, at:

”[...] Resurs Bank efter kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, er overladt et skøn ved vurderingen af de fyldestgørende oplysninger, der skal foreligge ved kreditværdighedsvurderingen, og at det derfor ikke er i strid med kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1, at anvende egne standardiserede minimumrådighedsbeløb som et led i kreditværdighedsvurderingen, når der også foretages en individuel vurdering af, om låntagers rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at låntager kan servicere lånet. ”

Landsretten ophævede den del af Finanstilsynets påbud, som omhandlede, at Resurs Bank skal indhente dokumenterede oplysninger om låntagers faktiske indtægter og faktiske faste udgifter ved vurderingen af låntagers kreditværdighed. Landsretten udtalte i den forbindelse, at:

”[...] et krav om at Resurs Bank i alle låneforhold skal indhente dokumenterede oplysninger om låntagers faktiske indtægter og faktiske faste udgifter som led i kreditværdighedsvurde-

ringen reelt vil fratage kreditgiveren det i lovgivningen forudsatte skøn over, hvornår der foreligger fyldestgørende oplysninger, og at et generelt krav herom, der stilles uafhængigt af omstændighederne i forbindelse med indgåelsen af kreditaftalen, herunder f.eks. lånets størrelse og kreditgivers forudgående kendskab til forbrugeren, ikke har den fornødne hjemmel i kreditaftalelovens § 7 c, stk. 1.

Navnlig for så vidt angår spørgsmålet om adgangen til at anvende estimater ved beregningen af bl.a. faste udgifter bemærker landsretten, at det fremgår af bilag 2 til European Banking Authority's rapport fra 2020 om retningslinjer for oprettelse og overvågning af lån, at kreditgiver, hvis det er relevant og mere hensigtsmæssigt, f.eks. når der bruges automatiserede modeller ved långivning, kan anvende andre informationstyper/-kilder og data af økonomisk og finansiel art, som er nødvendige for at foretage vurderingen. ”

Kreditværdighedsvurderingspligten i kreditaftalelovens § 7 c gælder også boligkreditaftaler. For boligkreditaftaler gælder desuden §§ 19-22 i bekendtgørelse om god skik for boligkredit⁶⁾, der indeholder mere specifikke regler om kreditværdighedsvurdering ved lån til fast ejendom til beboelse, f.eks. regler om passende udbetaling og gældsfaktor ved risikable lån. Bekendtgørelsen gælder for virksomheder, som yder eller formidler boligkreditaftaler. Bekendtgørelsens regler om kreditværdighedsvurdering er ikke behandlet i denne vejledning. For en uddybning af disse regler henvises til Finanstilsynets vejledning til bekendtgørelsen.⁷⁾

3. Hvornår skal der foretages en kreditværdighedsvurdering?

Virksomheder, der udbyder kreditaftaler til forbrugere, har pligt til at foretage en kreditværdighedsvurdering af forbrugeren, hvis kreditaftalen er omfattet af kreditaftaleloven eller lov om forbrugslånsvirksomheder.⁸⁾

Kreditaftaler kan f.eks. være aftaler om lån, kassekredit, kontokort, lån med ejendomsforbehold og kredit i form af overtræk. I denne vejledning bruges ordet ”kredit” eller ”kreditter” som en samlebetegnelse for alle typer finansieringsmuligheder, som udbydes til forbrugere, og som er omfattet af kreditaftaleloven eller lov om forbrugslånsvirksomheder.

Der skal også foretages en kreditværdighedsvurdering, når kreditten ydes af en ikke-erhvervsdrivende, hvis aftalen er indgået eller formidlet for kreditgiveren af en erhvervsdrivende.

Både indenlandske og udenlandske kreditgivere, der udbyder kredit til danske forbrugere, skal efterleve kreditaftalelovens § 7 c. Bestemmelsen kan ikke fraviges ved anvendelse af en lovvalgsklausul.⁹⁾

4. Hvordan foretages en kreditværdighedsvurdering?

Inden der bevilges kredit eller væsentlige forhøjelser af kredit til forbrugere, skal kreditgiveren foretage en kreditværdighedsvurdering, uanset størrelsen af kreditten og den månedlige ydelse.¹⁰⁾ Kredittens

størrelse og den månedlige ydelse kan dog have betydning for kreditgivers skøn i forhold til, hvad der udgør fyldestgørende oplysninger, jf. pkt. 4.3 nedenfor.

4.1 Kreditgiver skal beregne forbrugerens rådighedsbeløb

Som følge af formålet med kreditværdighedsvurderingspligten – at undgå at forbrugere overgældsætter sig – skal kreditgiver i sin vurdering af forbrugerens kreditværdighed undersøge, om forbrugeren vil være i stand til at betale de forudsatte ydelser på kreditten. For at kunne vurdere dette skal kreditgiver som led i kreditværdighedsvurderingen beregne forbrugerens rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet kan beregnes ved at trække forbrugerens faste udgifter fra forbrugerens indtægter. Faste udgifter er de tilbagevendende udgifter, som forbrugeren har forpligtet sig til at betale hver måned, kvartal eller år. Det kan f.eks. være boligudgifter¹¹⁾, udgifter til kreditter og anden gæld, forsikring¹²⁾, transport¹³⁾ og andre faste personlige udgifter¹⁴⁾. Faste udgifter kan forbrugeren sjældent fravælge eller ændre meget på, fordi de dækker over helt nødvendige behov.

Ved opgørelse af forbrugerens indtægter bør forbrugerens nettoindkomst anvendes, det vil sige den indtægt, som forbrugeren får udbetalt. Samlevendes eller ægtefælles indkomst kan kun tages med i opgørelsen af indtægter, hvis lånet optages af parret i fællesskab (solidarisk hæftelse). Hvis forbrugeren er gift eller samlevende, kan kreditgiveren ikke uden videre antage, at udgifter afholdes ligeligt af forbrugeren og ægtefællen/samleveren. Kreditgiveren må enten lægge til grund, at forbrugeren afholder alle udgifter, eller indhente oplysninger om, hvilken andel af de fælles udgifter forbrugeren faktisk afholder.

Kreditgiver skal tage højde for, hvordan optagelse af det nye lån påvirker forbrugerens økonomi. Hvis renterne på det nye lån er variable, skal forbrugerens økonomi kunne tåle en vis stigning i renten. Hvis forbrugeren ved optagelse af det nye lån har mulighed for at vælge mellem forskellige tilbagebetalingsplaner, skal kreditgiver i sin vurdering tage udgangspunkt i scenariet med den højeste ydelse.

Kreditgiver er overladt et skøn over, hvilke nærmere angivne oplysninger der må anses for relevante og nødvendige til brug for beregningen af rådighedsbeløbet¹⁵⁾, jf. pkt. 4.3 nedenfor. Kreditgivers skøn er dog genstand for prøvelse, jf. pkt. 6 nedenfor.

Kreditgiver bør have passende interne kontroller af, at kreditgiver ikke har lavet fejl ved opgørelsen af forbrugerens rådighedsbeløb og kreditværdighed.

4.2 Kreditgiver skal foretage en individuel vurdering af, om forbrugerens rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til at servicere lånet

Kreditværdighedsvurderingen skal altid tage udgangspunkt i den enkelte forbrugers personlige økonomiske forhold.

Kreditgiver skal i sin vurdering af forbrugerens kreditværdighed foretage en individuel vurdering af, om forbrugerens rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at forbrugeren vil være i stand til at betale ydelserne på kreditten til tiden.¹⁶⁾ Hvis der er tale om en kredit med hel eller delvis afdragsfrihed, skal kreditværdighedsvurderingen sikre, at forbrugeren også kan tilbagebetale kreditten i henhold til aftalen.

Det er individuelt, hvor stort et rådighedsbeløb en person eller en familie har brug for. Vurderingen af, om rådighedsbeløbet er tilstrækkeligt for den konkrete forbruger, kan f.eks. ske ved en konkret vurdering af den enkelte forbrugers og dennes husstands historiske eller aktuelle forbrugsmønster mv.

Ved vurderingen af rådighedsbeløbet skal kreditgiver tage højde for sandsynlige ændringer i forbrugerens indtægter eller faste udgifter, herunder om der er tale om varige eller midlertidige ændringer. Ændringer i forbrugerens indtægter eller faste udgifter kan f.eks. være som følge af bolighandel, store vedligeholdelsesudgifter for forbrugerens ejendom, udskiftning af bil, jobskifte og jobstart, familieudvidelse eller pensionering. Kreditgiver skal også tage højde for udløb af afdragsfrihed, hvis forbrugeren har et afdragsfrit lån, samt sandsynlige negative ændringer i variable renter, hvis forbrugeren har lån med variabel rentesats.

Kreditgiver er ikke udelukket fra at yde kredit til en forbruger med et lavt rådighedsbeløb, hvis kreditgiver på grundlag af fyldestgørende oplysninger om den konkrete forbrugers økonomiske situation vurderer, at forbrugeren vil være i stand til at betale ydelserne på kreditten til tiden. Det vil normalt bl.a. omfatte oplysninger om, at forbrugeren ikke har haft overtræk eller restancer af betydning, men har vist evne til at klare sig med et lavt rådighedsbeløb.

Forbrugerens eventuelle likvide midler, der ikke er bestemt til andre formål, kan også indgå i vurderingen af, om et lavt rådighedsbeløb er tilstrækkeligt.

Der er ikke noget til hinder for, at kreditgiver anvender standardiserede minimumsrådighedsbeløb som et led i kreditværdighedsvurderingen, så længe der også foretages en individuel vurdering af, om forbrugerens rådighedsbeløb er tilstrækkeligt til, at forbrugeren kan servicere lånet.¹⁷⁾ Kreditgiver kan f.eks. anvende standardiserede minimumsrådighedsbeløb til at frasortere forbrugere, som kreditgiver ikke ønsker at yde lån til.

Har kreditgiver behov for vejledende pejlemærker for fastsættelsen af niveauet for minimumsrådighedsbeløb, kan kreditgiver for eksempel tage udgangspunkt i taksterne fra den til enhver tid gældende gældssaneringsbekendtgørelse¹⁸⁾.

Hvis forbrugeren er selvstændig erhvervsdrivende, skal kreditgiver ved større og længerevarende lån tage udgangspunkt i forbrugerens virksomheds indtjening og likviditet og vurdere, om dette sammen med eventuelle andre indtægtskilder må formodes at give forbrugeren et tilstrækkeligt rådighedsbeløb.

4.3 Kreditgiver skal foretage kreditværdighedsvurderingen på baggrund af fyldestgørende oplysninger

Kreditgiver er overladt et skøn ved vurderingen af, hvad der udgør fyldestgørende oplysninger. Omstændighederne i forbindelse med indgåelsen af kreditaftalen, herunder f.eks. lånets størrelse og kreditgivers forudgående kendskab til forbrugeren, har betydning for udøvelsen af dette skøn. Der er derfor ikke et generelt krav om, at kreditgiver i *alle tilfælde* skal indhente dokumenterede oplysninger om alle låntagers faktiske indtægter og faktiske faste udgifter.¹⁹⁾ Simple uunderbyggede erklæringer, som forbrugeren fremsætter, kan dog ikke i sig selv kvalificeres som fyldestgørende oplysninger, hvis de ikke er vedlagt dokumentation.²⁰⁾ Kreditværdighedsvurderingen skal tage udgangspunkt i den konkrete forbrugers personlige økonomiske situation.

Det påhviler kreditgiver under hensyntagen til de konkrete omstændigheder i forbindelse med optagelse af lånet at sikre, at kreditværdighedsvurderingen foretages på baggrund af fyldestgørende oplysninger, herunder at vurdere, hvilke oplysninger der skal indhentes, samt i hvilket omfang disse oplysninger skal dokumenteres.

Den metode, kreditgiver vælger til at efterprøve forbrugerens kreditværdighed, skal fremgå af kreditgivers forretningsgange og bør være velbegrundet og klart beskrevet. Det er op til kreditgiver selv at afgøre, om kreditgiver anvender en automatiseret eller manuel proces for kreditværdighedsvurdering. Kreditgiver har mulighed for at differentiere processen for kreditværdighedsvurdering på baggrund af f.eks. kunde-grupper og låntyper, men kreditgiver skal beskrive de enkelte processer i sine forretningsgange.

Hvis kreditgiver differentierer, bør kreditgiver tage højde for lånets størrelse og ydelse. Et større lån, en høj forrentning eller en høj ydelse vil alt andet lige indebære en større risiko for, at forbrugeren bliver overgældsats, end tilfældet vil være med et mindre lån, en lav forrentning eller en lav ydelse.

Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at også mindre lånebeløb kan have en stor indvirkning på forbrugerens evne til at overholde sine økonomiske forpligtelser. Det kan f.eks. være, hvis forbrugeren allerede inden optagelse af lånet har et lavt rådighedsbeløb eller et stort forbrug. Det kan også være, hvis lånet er højtforrentet eller på grund af kort løbetid har en høj ydelse og derfor fører til en stor nedgang i forbrugerens rådighedsbeløb.

Forbrugerens overordnede økonomiske situation, herunder om der er tale om en formuende eller økonomisk svag forbruger, vil også kunne indgå i vurderingen af, hvad der udgør fyldestgørende oplysninger. F.eks. vil kreditgivers råderum for, hvor meget dokumentation, der indhentes for forbrugerens faste udgifter, være større for velhavende forbrugere end for økonomisk svage forbrugere, og der vil for velhavende forbrugere derfor ikke nødvendigvis være behov for at dokumentere alle faste udgifter. Hvis forbrugeren derimod har et lavt rådighedsbeløb, bør kreditgiver sikre sig, at forbrugerens budgetposter er dokumenterede eller forsigtigt estimerede.

Kreditgiver skal ved vurderingerne tage højde for forbrugerens eventuelle gæld til andre kreditgivere og skattemyndighederne og de ydelser, det giver anledning til.²¹⁾ Hvis forbrugeren er registreret som dårlig betaler, har restancer på gæld til det offentlige eller har fået gjort udlæg i sin bolig, vil forbrugeren som udgangspunkt ikke være kreditværdig, men efter omstændighederne vil pligten til at foretage en kreditværdighedsvurdering ikke være til hinder for at yde forbrugeren kredit, hvis bevillingen af yderligere kredit har til formål og er egnet til at forbedre forbrugerens økonomiske situation. Det kan f.eks. være ved bevilling af en låneomlægning, som skaber mere luft i forbrugerens økonomi, og hvor kreditgiver efter aftale med forbrugeren anvender provenuet til indfrielse af nærmere angiven dyr gæld eller til finansiering af et køretøj, som er nødvendigt for, at forbrugeren kan fastholde sit job.

Kreditgiver skal også være opmærksom på, at stor lånoptagelse i forbindelse med køb af bolig normalt vil reducere rådighedsbeløbet væsentligt og dermed forøge behovet for fokus fra kreditgiver. Kreditgiver skal have fokus på, om det er realistisk, at det reducerede rådighedsbeløb er tilstrækkeligt for forbrugeren, herunder om forbrugerens hidtidige betalingsadfærd og kreditgivers dialog med forbrugeren viser, at det er realistisk, at forbrugeren kan reducere sine udgifter. Ved vurderingen af den hidtidige betalingsadfærd skal kreditgiver være opmærksom på ekstraordinære indbetalinger, herunder gaver fra familie. Kreditgi-

ver skal også være opmærksom på eventuelle forskelle i forbrugerens hidtidige og forventede kommende udgifter.

Kreditgiver skal ved opgørelsen af de forventede fremtidige udgifter generelt være opmærksom på, at i det omfang de oplyste udgifter er lavere end, hvad der realistisk kan forventes under hensyntagen til forbrugerens situation, skal kreditgiver som udgangspunkt sørge for at indhente dokumentation for disse udgifter. Tilsvarende gælder, hvis der mangler oplysninger om typer af omkostninger, som man må formode, at forbrugeren har. Det gælder dog ikke, hvis det er klart, at selv med forsigtigt opgjorte højere faste udgifter er rådighedsbeløbet tilstrækkeligt.

Det fremgår af landsrettens dom i Resurs Bank-sagen, at der som en del af kreditgivers skøn kan anvendes estimer, hvis det er relevant og mere hensigtsmæssigt.²²⁾ Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden finder dog, at der i dommens øvrige præmisser og i bilag 2 til EBA's rapport²³⁾, som landsretten henviser til, ligger en vis begrænsning i brugen af estimer i forbindelse med kreditværdighedsvurderingen, og at brugen forudsætter en forsigtig tilgang.

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden vurderer, at kreditgivers adgang til at anvende estimer er begrænset både i forhold til, i hvor høj grad der kan anvendes estimer, og i forhold til, hvilke typer af estimer der kan anvendes.

En kreditgiver vil efter omstændighederne kunne anvende forsigtigt opgjorte estimer, der tager udgangspunkt i flere relevante forhold, som relaterer sig til den konkrete forbruger, f.eks. et estimat for forbrugerens varmeudgifter, som er baseret på låntagers bopælsform og boligstørrelse, energimærke, varmekilde, antal personer i boligen, mv. Det kan være særligt relevant i de tilfælde, hvor det ikke er muligt at indhente oplysninger om forbrugerens faktiske udgifter, f.eks. ved optagelse af lån til ny bolig, hvor forbrugernes udgifter til bl.a. varme i den nye bolig ikke er kendt på forhånd.

Derimod kan en kreditgiver ikke anvende meget grove estimer ved vurderingen af forbrugerens kreditværdighed, f.eks. hvor forbrugerens udgifter til husleje alene beregnes på baggrund af kvadratmeterprisen på boliger i området. Brug af sådanne grove estimer afviger med høj sandsynlighed fra forbrugerens faktiske forhold og giver dermed en høj risiko for, at beregningen af forbrugerens rådighedsbeløb ikke er retvisende.

5. Samspillet med andre relevante regler

Kravene til kreditværdighedsvurderinger har snitflader til en række andre regelsæt, som man som kreditgiver skal være opmærksom på.

Som nævnt under pkt. 2 indeholder §§ 19-22 i bekendtgørelse om god skik for boligkredit f.eks. mere specifikke regler om kreditværdighedsvurdering ved lån til fast ejendom til beboelse, som er nærmere beskrevet i Finanstilsynets vejledning til bekendtgørelse om god skik for boligkredit.

Penge- og realkreditinstitutter skal ved bevilling af udlån til private desuden overholde reglerne i ledelsesbekendtgørelsens bilag, der kræver, at institutterne sikrer et betryggende beslutningsgrundlag ved bevillinger.²⁴⁾

Følges principperne for gennemførelse af kreditværdighedsvurderinger, som beskrevet ovenfor, vil ledelsesbekendtgørelsens regler også være opfyldt. Dog skal der være særlig opmærksomhed på vækstvejledningen²⁵⁾, der kalder på en forsigtighed i kreditvurderingen ved boligbelåning i vækstområder.

6. Konsekvenser af manglende overholdelse af kravet om at foretage kreditværdighedsvurderinger

Opfylder kreditværdighedsvurderingen ikke kravene i kreditaftalelovens § 7 c, kan det efter omstændighederne få både offentligretlige og civilretlige konsekvenser for kreditgiver.

Kreditgivers efterlevelse af forpligtelsen til at foretage en kreditværdighedsvurdering kan være genstand for myndighedsprøvelse ved Finanstilsynet, der har et offentligretligt tilsyn, hvorimod den civilretlige retsstilling kan prøves af Forbrugerombudsmanden, ankenævnene eller domstolene. I forhold til de civilretlige konsekvenser vil aftalen kunne blive tilsidesat af Det Finansielle Ankenævn²⁶⁾ eller domstolene²⁷⁾, og Forbrugerombudsmanden kan tage en sag op og ultimativt indbringe den for domstolene.

Finanstilsynet og Forbrugerombudsmanden, den 24. november 2025

LOUISE MOGENSEN OG TORBEN JENSEN

- 1) Bekendtgørelse af lov nr. 817 af 6. august 2019 om kreditaftaler med senere ændringer. Lov om forbrugslånsvirksomheder (lov nr. 450 af 24. april 2019 med senere ændringer) indeholder en tilsvarende bestemmelse i § 9, der finder anvendelse, hvis en kreditaftale ikke er omfattet af kreditaftalelovens § 7 c.
- 2) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/48/EF af 23. april 2008 om forbrugerkreditaftaler og om ophævelse af Rådets direktiv 87/102/EØF. EU's medlemslande har i 2023 vedtaget et nyt forbrugerkreditdirektiv, som skal implementeres i Danmark med ikrafttræden den 20. november 2026. Det nye direktivs artikel 18 indeholder en nyaffattelse og udbygning af kreditværdighedsvurderingspligten.
- 3) Artikel 8 er blevet fortolket af EU-Domstolen i bl.a. sag C-565-12, Le Credit Lyonnais, sag C-449/13, CA Consumer Finance, sag C-58/18, Schyns, sag C-679/18, OPR Finance, sag C-303/20, Ultimo Portfolio, sag C-755/22, Nárókuj og sag C-339/23, Horyzont.
- 4) Forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler og lov om markedsføring (ændring som følge af forbrugerkreditdirektivet), fremsat den 16. december 2009, Folketingstidende 2009-2010, A, L 91 som fremsat, side 51.
- 5) Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i sag BS-10730/2022-OLR. Dommen er gengivet i U. 2025.384 H.
- 6) Bekendtgørelse nr. 1514 af 6. december 2023 om god skik for boligkredit med senere ændringer. Bekendtgørelsen implementerer EU-direktiv 2014/17 om forbrugerkreditaftaler i forbindelse med fast ejendom til beboelse.
- 7) Vejledning nr. 9458 af 1. juni 2023 til bekendtgørelse nr. 944 af 21. juni 2022 om god skik for boligkredit.
- 8) Kreditaftalelovens § 7 c, jf. kreditaftalelovens §§ 1 og 3, samt § 9 i lov om forbrugslånsvirksomheder, jf. denne lovs § 1.
- 9) Jf. artikel 5 om visse forbrugerftaler i konventionen af 1980 om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser (Rom-konventionen). (EF-Tidende nr. C 027 af 26. januar 1998 s. 0034-0046)
- 10) Da forbrugerkreditdirektivet i 2010 skulle implementeres i dansk ret ved ændring af kreditaftaleloven, blev det vedtaget, at bl.a. § 7 c skulle gælde for alle lån uanset størrelse, jf. forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler og lov om markedsføring fremsat den 16. december 2009 af justitsministeren – 2009/LSF 91, pkt. 4.3.3. i de generelle bemærkninger.
- 11) F.eks. husleje, andelsboligafgift, boliglån, ejerforening/grundejerforening, fællesudgifter, varme, vand, og el.
- 12) F.eks. privattegnat pension, gruppelevsfor sikringer, ejendomsforsikringer og andre forsikringer.
- 13) F.eks. billån, ejerafgift, forsikringer, benzin, service på bil, vejhjælp og offentlig transport.
- 14) F.eks. tv/streaming, antenneforening, internet, telefon, medicin, tandlæge, fagligt kontingent, arbejdsløshedskasse, underholds- og børnebidrag og børneinstitutioner.
- 15) Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i sag BS-10730/2022-OLR (gengivet i U. 2025.384 H).
- 16) Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i sag BS-10730/2022-OLR (gengivet i U. 2025.384 H).
- 17) Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i sag BS-10730/2022-OLR (gengivet i U. 2025.384 H).
- 18) Jf. bekendtgørelse nr. 1133 af 6. juli 2022 om gældssanering med senere ændringer. Bekendtgørelsen opdateres én gang årligt.
- 19) I det omfang, der er behov for at dokumentere forbrugeren faste udgifter, kan dokumentation f.eks. indhentes fra eksterne eller egne registre, fra forbrugeren selv i form af f.eks. betalingsservice-oversigt, fra bankkonti el. lignende, i overensstemmelse med betalingsloven.
- 20) EU-Domstolens dom af 18. december 2014 i sag C-449/13, CA Consumer Finance, præmis 36 og 37.
- 21) Oplysninger om forbrugeren gæld stiftet før seneste årsopgørelse kan indhentes vha. eSkatData eller ved at bede forbrugeren sende sin seneste årsopgørelse, der kan downloades fra Skat.dk. Oplysninger om forbrugeren gæld stiftet efter udarbejdelse af seneste årsopgørelse kan indhentes vha. eSkatData eller ved kopi af kreditaftaler eller ved at bede forbrugeren sende sine skatteoplysninger, der kan downloades fra Skat.dk.
- 22) Østre Landsrets dom af 22. marts 2024 i sag BS-10730/2022-OLR (gengivet i U. 2025.384 H).
- 23) Bilag 2 til European Banking Authority's rapport fra 29. maj 2020 om retningslinjer for oprettelse og overvågning af lån.
- 24) Se særlig bilag 1, nr. 16 og 18. Bekendtgørelse nr. 1103 af 30. juni 2022 om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. med senere ændringer. Bekendtgørelsen implementerer EU-direktiv 2013/36 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter (kapitalkravsdirektivet). Bekendtgørelsen giver også regler fra forordning 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber (kapitalkravsforordningen).
- 25) Vejledning nr. 9299 af 20/04/2023 om forsigtighed i kreditvurderingen ved belåning af boliger i vækstområder mv.
- 26) Se f.eks. Det Finansielle Ankenævns kendelser i sag 21/2022 og sag 1250/2009.
- 27) Se f.eks. Højesterets dom gengivet i U. 2010.1628 H og Vestre Landsrets kendelse gengivet i U. 2024.1699 V. Se desuden også EU-Domstolens dom i sag C-303/20, Ultimo Portfolio Investment, præmis 42.